

**Richtlijnen voor het strategisch MER
bij het complex project
“Industrieterrein Op de Berg te Maasmechelen”**

Initiatiefnemer:
Projectbureau Nationaal Park

4 februari 2018
CP-06-RL

1. Inleiding

Het complex project vloeit voort uit het in 2002 door de Vlaamse Regering goedgekeurd Masterplan van het Nationaal Park Hoge Kempen (NPHK). Binnen het NPHK liggen een aantal bestemmingen en activiteiten die niet in overeenstemming zijn met de functie van natuurgebied, die overweegt binnen het Nationaal Park. Om, in overeenstemming met de internationaal gebruikte definitie voor een nationaal park, een 'groot aaneengesloten natuurgebied' te creëren, is het wenselijk deze enclaves om te vormen tot natuurgebied. Het industrieterrein Op de Berg (ca. 62 ha) werd aangeduid als één van deze enclaves in het Masterplan, en zou dus moeten uitdoven en omgevormd worden tot natuur.

Deze bijzondere richtlijnen (verder richtlijnen) hebben betrekking op het MER dat opgesteld wordt in functie van het te nemen voorkeursbesluit zoals gedefinieerd in de procedure van Complexe projecten¹. Het team Mer stelt deze richtlijnen op om de methodologie die in het MER gevolgd moet worden, vast te leggen. Zij houden rekening met de inhoudsvereisten, vermeld in artikel 4.2.8, §1 bis en artikel 4.3.7 van het DABM², de adviezen van de adviesinstanties en de opmerkingen van het publiek. Deze richtlijnen hebben betrekking op de reikwijdte, het detailleringniveau en de inhoudelijke aanpak van het MER.

Het MER moet opgesteld worden zoals door het projectteam voorgesteld in de AON, aangevuld/aangepast met de specifieke vereisten die in deze richtlijnen geformuleerd worden.

Opmerkingen en adviezen over het onderdeel betreffende de projectontwikkelingsinstrumenten en –middelen worden als niet relevant beschouwd voor de opmaak van het MER. Opmerkingen en adviezen omtrent de herlocalisatie van de bedrijven worden in deze richtlijnen eveneens niet meegenomen (zie verder).

2. Doelstelling en verantwoording

Het complex project heeft tot doel het bedrijventerrein "Op de berg" om te vormen naar natuurgebied. In de AON worden 5 alternatieven voorgesteld vanuit het idee om te voorzien in een financiering voor het realiseren van deze doelstelling.

Vanuit de inspraak/advisering werd de vraag gesteld om het onderzoek uit te breiden en niet enkel te focussen op alternatieven in functie van een mogelijke financiering van het project maar ook in functie van een herlocalisatie voor de huidige aanwezige bedrijven. Zonder dat er een oplossing gevonden wordt voor deze bedrijven, kan het project namelijk niet gerealiseerd worden. Er werd daarom beslist om het onderzoek uit te breiden en de herlocalisatie binnen het complex project in te passen als een tweede deelvraag. Omdat de vraag inzake herlocalisatie in de AON nog niet ingepast werd, zal hiervoor opnieuw een raadpleging en adviesronde georganiseerd worden vergelijkbaar met de voorbije raadpleging van de AON en zal het team Mer hiervoor (aanvullende) richtlijnen schrijven.

¹ Decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten

² Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk gewijzigd

3. Het complex project en de alternatieven

In de AON worden 5 alternatieven voorgesteld om verder te onderzoeken:

- **Alternatief 1:** geen ontginning (bouwsteen 1 = 62 ha)
- **Alternatief 2:** ontginning van grind binnen de grenzen van de site (bouwsteen 1 = 62 ha)
- **Alternatief 3:** ontginning van grind binnen en buiten de grenzen van de site (bouwstenen 1 t.e.m. 8 = 194 ha)
- **Alternatief 4:** ontginning van grind of grind en zand binnen en buiten (nabije omgeving) de grenzen van de site (bouwstenen 1 t.e.m. 9 = 259,4 ha)
- **Alternatief 5:** ontginning van grind of grind en zand binnen en buiten (ruime omgeving) (bouwstenen 1, 4-8, 10-13 = 276,52 ha)

Zoals in §2 reeds aangegeven is de doelstelling van natuurontwikkeling in de AON opgevat vanuit het idee om naar mogelijke financieringsmogelijkheden te zoeken om de aanwezige bedrijven te kunnen verhuizen zodat het bedrijventerrein kan omgezet worden naar natuurgebied. Naast het MER zal er bijgevolg ook voldoende (financiële) kennis/studie in het proces van het complex project ingebracht moeten worden zoals de kosten van de verhuis van de bedrijven.

Vanuit de inspraak/adviesverlening waren er verschillende reacties op de keuze van de alternatieven. Hoewel dus de doelstelling het omvormen van het bedrijventerrein “Op de berg” naar natuurgebied is, valt het op dat bij de keuze van alternatieven de focus ligt op ontginning (4 van de 5 alternatieven omvatten vooraf een ontginning van grind en/of zand). Zoals de AON ook terecht aangeeft (o.a. op pagina 6) behoort delfstofontginning op zich niet tot de doelstelling van het project. Ontginning wordt enkel meegenomen als middel om het project te helpen financieren. Het idee om het project deels te financieren vanuit ontginning stond reeds in de startbeslissing maar niet als noodzakelijke voorwaarde (*startbeslissing pagina 8; eigen markering*):

- *het al dan niet inzetten van delfstofwinning voor de projectontwikkeling tot natuurgebied;*
- *het inzetten van ofwel kwartszand en/of berggrind als delfstofwinning;*
- *het al dan niet beperken van delfstofwinning tot een deel van het industrieterrein;*
- *het al dan niet terug aanvullen van de groeve als er delfstofwinning plaatsvindt”*

Hoewel er vanuit de inspraak/adviesverlening geen concrete voorstellen van andere vormen of instrumenten voor financiering voorgesteld zijn, wordt deze vraag wel gesteld en zal dit verder bekeken moeten worden. Eén optie, die in de startbeslissing (pagina 9) ook vermeld wordt, maar in die context weliswaar als nevenfunctie, is winning van regeneratieve energie³.

Naast de kwestie dat het alternatievenonderzoek sterk focust op ontginning, is er ook het gegeven dat 3 van de 5 voorgestelde alternatieven gelegen zijn buiten de contouren van het huidige industrieterrein. In deze 3 alternatieven zal er een substantiële oppervlakte ontgonnen worden buiten het industrieterrein maar binnen het Nationaal Park en in zones die momenteel al een groene bestemming en een bijhorend gebruik kennen. De bedenking die gemaakt werd vanuit de inspraak/adviesverlening is of deze alternatieven wel als redelijk beschouwd kunnen worden (rekening houdend met de vooropgestelde doelstelling van natuurontwikkeling) aangezien in deze

³ Startbeslissing pagina 9: *“In alle scenario’s rijst de vraag of het gebied van betekenis kan zijn voor de winning van regeneratieve energie, zowel tijdens als na de herinrichtingsperiode, zonder de IHD en de landschappelijke kwaliteit van het NPHK aan te tasten.”*

alternatieven juist nieuwe maar weliswaar 'tijdelijke' enclaves gecreëerd worden⁴. Het is echter de keuze van de stuurgroep Complex project Op de Berg om deze alternatieven verder te onderzoeken.

Naast bovenstaande algemene opmerkingen op het voorstel van alternatieven, zijn er per alternatief nog volgende bijkomende elementen:

- **Alternatief 1** "Natuurontwikkeling door opheffing bedrijventerrein, zonder ontginning" is in de AON het enige alternatief dat geen ontginning voorziet. Voor dit alternatief zijn nog meerdere varianten te bedenken gaande van een snelle opheffing van het bedrijventerrein tot een uitdoof-variant (op langere termijn). Er zal een voorstel worden gedaan van mogelijk realistische varianten voor alternatief 1 hierbij onder andere rekening houdend met de aard en de lopende vergunningen van de huidige bedrijven en de mogelijkheid om een fasering per (groep van) bedrijven te voorzien. Aangezien de termijn dat bepaalde ontginningsalternatieven zijn uitgevoerd mogelijk meer dan 20 jaar zal bedragen, kan een variant voor een uitdoofbeleid minstens evenzeer een vergelijkbare tijdsperiode overbruggen.
- **Alternatief 2** "Natuurontwikkeling door opheffing bedrijventerrein en grindontginning ter plaatse" is in de AON het alternatief waarbij er wel een ontginning voorzien wordt en waarbij de ontginning zich beperkt tot de huidige enclave "Op de berg". Een mogelijke variant van alternatief 2 namelijk het gebruiken van de site (al dan niet na ontginning) als een DOP (Definitieve Opslagplaats) voor van elders aangevoerde restgronden wordt volgens de AON (pagina 38) als niet redelijk beschouwd. De redenen hiervoor zijn dat gezien de ligging van de site ver van waterwegen waarlangs die gronden zouden kunnen aangevoerd worden, en gezien de aanwezigheid van andere ("concurrerende") sites in de omgeving, niet hard gemaakt kan worden dat voldoende grond ter beschikking zal zijn om een bepaald niveau van aanvulling te bereiken.
Vanuit inspraak en adviezen worden deze argumenten echter tegengesproken; concurrerende groeves in de buurt zouden in een eindfase van opvulling (2022) zitten, er zou wel nood zijn aan DOP's voor de berging van restgronden (sector werd ook niet bevestigd) en als de afstand tot een waterweg cruciaal is waarom telt dit dan niet als argument voor de grindontginning? Bovendien wordt gemotiveerd dat het inrichten van een DOP een financiële meerwaarde kan leveren. Rekening houdend met bovenstaande motivatie kan het inrichten van een DOP niet als onredelijk beschouwd worden in deze fase van het onderzoek.
- **Alternatieven 3 tot en met 5** omvatten alle 3 grind- en/of zandontginning binnen de huidige enclave (62 ha) maar ook er buiten. Deze alternatieven zijn samengesteld uit verschillende bouwstenen/mogelijke ontginningslocaties. Buiten de bouwsteen van de huidige enclave

⁴ Dit idee wordt omstandiger gemotiveerd in o.a. het advies van de gemeente Dilsen-Stokkem: "*Indien men buiten de perimeter van Op de Berg op zoek gaat naar nieuwe grindwinningsgebieden, die op zich voor langere tijd, nieuwe enclaves zullen vormen binnen het NPHK, schiet men de primaire doelstelling van het hele project voorbij, zijnde de ambitie om een mooier homogener en toegankelijk nationaal park te creëren. Als deze gebieden die men voor ogen heeft dan ook nog eens volgens het gewestplan reeds een groene bestemming hebben en zelfs een natuurlijke invulling kennen op het terrein, is het niet enkel in kader van de filosofie van een mooier, groter en sterker NPHK, maar ook vanuit het bestaand milieubeleid van de Vlaamse overheid op zijn zachts uitgedrukt bevreemdend, om deze bestaande natuurgebieden omwille vanuit financieel oogpunt op te offeren om een enclave uit té doven.*"

(62ha) worden in de AON nog 12 mogelijke locaties voor ontginning voorgesteld. De grenzen van deze bouwstenen zijn nog redelijk arbitrair; de afbakening kan nog bijgesteld worden in de loop van het onderzoek (AON pagina 40).

De keuze waarom een bouwsteen/locatie geselecteerd is en niet bijvoorbeeld een andere locatie in de (ruime) omgeving van de huidige enclave is niet duidelijk. In het MER zullen de criteria die aan de basis liggen van deze keuzes op een transparante wijze in beeld gebracht worden. Vanuit de inspraak is bijvoorbeeld ook de vraag gesteld of er niet meer gezocht kan worden naar gebieden in de buurt van de huidige groeve Berg Zuid en Berg Midden zodat de impact op de bewoners van de woonwijken verminderd wordt. Een andere vraag betrof een terreinverlaging aan de noordzijde van N75 (ten noorden van bouwsteen 6 of 7) in functie van een ecologische verbinding onder de N75.

Conclusies met betrekking tot de verder te onderzoeken alternatieven:

Het team Mer is van oordeel dat de versie van de AON die ter inzage heeft gelegen, onvoldoende informatie bevatte om een beslissing te nemen omtrent de verder te onderzoeken alternatieven. Het alternatievenonderzoek zal in een volgende fase van het proces eerst verder uitgewerkt moeten worden. Dit houdt in dat :

1) De alternatieven/varianten:

- andere vormen of instrumenten voor financiering
- variant van alternatief 1 met een uitdoofbeleid
- variant/alternatief inrichten van een DOP

duidelijk gedefinieerd en beschreven moeten worden. Deze alternatieven/varianten zullen vervolgens op hoofdlijnen besproken worden.

2) De keuze om het projectgebied uit te breiden buiten de huidige enclave zal beter gemotiveerd worden en getoetst moeten worden aan de doelstelling. De criteria waarop de selectie van locaties/bouwstenen is gebaseerd zal op een transparante wijze in beeld gebracht worden én er zal nagegaan worden of er nog andere locaties aan deze criteria voldoen.

Dit aanvullende alternatievenonderzoek heeft tot doel scherp te stellen welke alternatieven verder meegenomen worden en bijgevolg evenwaardig onderzocht zullen worden in het MER. Indien op basis van deze bespreking op hoofdlijnen blijkt dat bepaalde alternatieven niet redelijk zijn, moeten deze niet meer verder meegenomen worden.

Het team Mer raadt sterk aan dit bijkomende alternatievenonderzoek⁵ opnieuw ter inzage te leggen en adviezen te vragen waarna het team Mer aanvullende richtlijnen kan schrijven. Deze raadpleging/adviesronde valt indien mogelijk samen met het voorstel tot herlocalisatie van de bedrijven (zie §2 van deze richtlijnen).

⁵ Indien er andere alternatieven onderzocht zullen worden, zal dit ook een invloed hebben op de voorgestelde methodologie van effectbespreking en zal deze ook aangevuld moeten worden.

4. Algemene en methodologische aspecten

De AON (pagina 16 en verder) bevat een beschrijving van het juridische en beleidsmatige kader voor het huidige industrieterrein (62 ha). De alternatieven zoals deze voorgesteld worden in de AON hebben betrekking op een veel ruimer gebied (circa 316 ha extra). In het MER moet het geldende juridisch en beleidsmatige kader in beeld gebracht worden voor alle alternatieven.

De afbakening van het studiegebied zal voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied het volledige gebied moet omvatten waar relevante effecten zich kunnen voordoen. De ruimtelijke afbakening zal voor elke discipline duidelijk tekstueel omschreven en indien mogelijk, voorgesteld op kaart.

Zoals in de AON wordt aangegeven (pagina 60) is het referentiejaar in principe het jaar waarin het project op zijn vroegst volledig gerealiseerd zal zijn. Dat jaar is in deze fase van het onderzoek nog niet gekend. Er zal bovendien een grote verscheidenheid naar realisatietermijn kunnen zijn tussen de alternatieven. In de AON wordt daarom voorgesteld om uit te gaan van een “gemiddelde” realisatietermijn van 20 jaar en dus 2040 als referentiejaar voor alle alternatieven te gebruiken.

Hoewel het inderdaad methodologisch gebruikelijk is de effecten van het project/de alternatieven te vergelijken op het moment (referentiejaar) wanneer het project ‘gerealiseerd’ is, zou deze methodologie voor dit project een belangrijke lacune vertonen. De effecten ten gevolge van de ontginningsfase komen dan onvoldoende in beeld. Het is van belang dat alle effecten correct in beeld gebracht worden zowel van de ontginningsfase als van de nabestemmingsfase. Het invoeren van een tweede referentiesituatie (tijdens ontginning) kan een oplossing zijn.

Voor wat betreft de referentiesituatie binnen de contouren van het bedrijventerrein wordt de referentiesituatie gelijkgesteld aan de huidige situatie (AON, pagina 60). Op basis van de huidige situatie zal er dus een inschatting gemaakt worden van de toestand van het bedrijventerrein in 2040 in afwezigheid van het complex project en dus zonder dat er een uitdoofbeleid gevoerd wordt.

In het MER zal duidelijk aangegeven worden met welke ontwikkelingsscenario's rekening gehouden wordt of juist niet bij de beschrijving van een referentiesituatie, en duidelijk gemotiveerd waarom. Er moet ook aangegeven worden voor welke disciplines de ontwikkelingsscenario's al dan niet relevant zijn. Dit wordt beschreven in een algemene paragraaf voorafgaand aan de effectbespreking per discipline.

De methodologie voor de effectvoorspelling zal binnen elke discipline in het MER duidelijk en transparant omschreven worden. Tevens wordt per discipline aangegeven op basis van welke criteria een effect beoordeeld wordt. Bij de (voorstellen tot) milderende maatregelen wordt aangegeven waar deze zullen/kunnen doorwerken. Het resterend effect na de milderende maatregelen wordt, indien mogelijk, aangegeven en gekoppeld aan het gehanteerde beoordelingskader.

In functie van de beschrijving en beoordeling van de mogelijke milieueffecten moet, als aanvulling op de AON, aandacht besteed worden aan het volgende:

Algemeen

- De in de AON voorgestelde en door deze richtlijnen aangevulde methodologie is gebaseerd op de 5 alternatieven die zijn voorgesteld in de AON. Als er op basis van het alternatievenonderzoek nieuwe alternatieven worden toegevoegd aan het onderzoek kan dit een invloed hebben op de methodologie en zal het team Mer dit opnemen in de aanvullende richtlijnen.
- Gezien er tussen de, in de AON, voorgestelde alternatieven grote verschillen zijn op het vlak van oppervlakte is het belangrijk dat de alternatieven evenwaardig worden afgewogen. Hoewel de alternatieven met de grootste oppervlakte (alternatieven 3, 4 en 5) impliceren dat er bij deze alternatieven ook de grootste oppervlakte aan natuurontwikkeling zal gerealiseerd worden, moet er anderzijds bij alternatieven 1 en 2 rekening gehouden worden dat deze extra oppervlakte (momenteel zowel naar bestemming als naar gebruik grotendeels reeds een natuur/bosfunctie heeft die (zonder onderbreking) behouden zal blijven. Verder is het ook van belang dat niet enkel naar de huidige waarde van deze terreinen maar ook naar de toekomstige potenties in functie van bijvoorbeeld natuur en/of bos gekeken wordt.
- Gezien er tussen de, in de AON, voorgestelde alternatieven mogelijk grote verschillen zijn op het vlak van realisatietermijn is het belangrijk de methodologie voor de effectbeoordeling hiermee af te stemmen. Allereerst zal er per alternatief een inschatting van een (realistische⁶) realisatietermijn gegeven moeten worden. Indien er voor ontginning gekozen wordt, is het van belang om voldoende rekening te houden met deze fase (en dus ook de effecten van deze fase te beschrijven) en niet enkel rekening te houden met het eindresultaat (fase met natuurontwikkeling). In het MER moet duidelijk aangegeven worden hoe bij de beoordeling van de effecten rekening gehouden wordt met (het verschil) in realisatietermijn.

Met betrekking tot de discipline Bodem:

- Gezien een aantal van de voorgestelde alternatieven sterk focussen op grind- en zandwinning zal ook de relatie met het Vlaams ontginningsbeleid geduid moeten worden. Voor de grindwinningen zal moeten voldaan worden aan de bepalingen van het grinddecreet. Een eventuele zandwinning zal moeten voldoen aan het juridisch kader vastgelegd in het decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlakedelfstoffen. In het MER zal eveneens gemotiveerd worden hoe de voorgestelde alternatieven scoren op vlak van zuinig en doelmatig aanwenden van oppervlakedelfstoffen en ruimtegebruik en wat de gevolgen zijn op het vlak van voorraden aan deze natuurlijke hulpbronnen. De ontgonnen volumes kunnen eveneens getoetst worden aan de meest recente inzichten omtrent de behoefte/schaarste van de betrokken delfstoffen zoals opgenomen in de relevante beleidsdocumenten (oppervlakedelfstoffenplan, delfstoffennota's, ...).
- De huidige bodemkwaliteit zal in beeld gebracht worden. Op basis van een plaatsbezoek d.d. voorjaar 2017 bleek dat er verschillende verlaten opslagplaatsen voor afval voorkomen.

⁶ Voor het bepalen van een realistische termijn zal er rekening moeten gehouden worden met diverse criteria zoals technische aspecten omtrent ontginning, realistisch aantal vrachtbewegingen, de invloed van andere winningen, ...

Mogelijk zijn deze activiteiten niet vergund maar kunnen deze wel voor een bijkomende bodemverontreiniging zorgen. Het uitvoeren van een bodemonderzoek is in deze fase van het onderzoek niet gebruikelijk maar de locaties waar er gekende bodemverontreiniging is (of waar er een sterk vermoeden is) zullen in het MER opgenomen worden.

- De grind- en kwartszandsector heeft enkele opmerkingen op de schattingen in verband met de kwaliteit en het volume van de te ontginnen delfstoffen. In het MER zal aangegeven worden op basis van welke gegevens de inschattingen van volume en kwaliteit van zand en grind gebeurd zijn.

Met betrekking tot de discipline Water.

- Hoewel het MER op een strategisch niveau handelt is het toch van belang dat de effecten op grondwaterkwantiteit voldoende in beeld gebracht worden. Mede op basis van dit MER zal immers een keuze gemaakt worden tussen de onderzochte alternatieven en dan in het bijzonder of een (natte) zandontginning weerhouden zal worden. Gezien ook de lange realisatietermijn (mogelijk zelfs meer dan 20 jaar) is het onvoldoende om enkel de effecten ten opzichte van de eindtoestand te beschouwen (zoals op pagina 72 van de AON wordt voorgesteld). Het voldoende in beeld brengen van mogelijke grondwaterstandwijzigingen is essentieel om de effecten op biodiversiteit correct in te schatten. De AON (pagina 72) stelt dat voor de inschatting van de grootte en de beoordeling van het effect onder andere gesteund zal worden op de inzichten en berekeningen bekomen met de grondwatermodellering opgemaakt voor de (her)vergunning van de uitbatingen van Sibelco in het gebied (MER 1998, MER 2005, MER 2017). Indien in de loop van het onderzoek echter blijkt dat de bestaande informatie onvoldoende is, kan het alsnog inzetten van een grondwatermodel binnen het MER nodig zijn. Gezien het plangebied in het voedingsgebied (maar buiten de afgebakende beschermingszone) ligt van de grondwaterwinning te Eisdon, van waaruit een groot deel van de provincie Limburg van drinkwater voorzien wordt, is grondwaterkwaliteit zeker ook een aandachtspunt.

Met betrekking tot de discipline Biodiversiteit.

- Hoewel in de AON nog geen voorstel van methodologie is opgenomen voor de effectgroep vernatting/verdroging zal deze behandeld moeten worden in het MER, zeker voor de alternatieven met zandwinning. Zoals voor de andere effectgroepen is het voor deze effectgroep ook van belang de ontginningsfase te bespreken.
- Indien (planologische) boscompensatie noodzakelijk is ten gevolge van de ontginning van beboste percelen moet dit in beeld gebracht worden.
- In de AON wordt vermeld dat een ontginning mogelijk wenselijke en positieve neveneffecten kan hebben om op termijn laagwaardige natuur te vervangen door hoogwaardige natuur. Gezien de ligging binnen de grote natuurkern van het Nationaal Park en binnen de Speciale Beschermingszone (SBZ) 'Mechelse Heide en Vallei van de Ziepbeek' zal dit laatste zéér goed onderzocht moeten worden in het MER en passende beoordeling:
 - o Wat is de huidige actuele natuurwaarde? Gaat het hier om laagwaardige natuur of is hier actueel reeds hoogwaardige natuur aanwezig? Wat zijn de standplaatskarakteristieken van de actueel aanwezige natuur? Welke effecten gaat de ontginning hebben op de standplaatskarakteristieken van de actuele natuurwaarden van de te ontginnen zones én de omliggende natuurgebieden?

- Wat is het belang van de mogelijk te ontginnen zones voor soorten als leefgebied/migratieroute? De soortbeschermingsplannen voor gladde slang en heivlinder zijn van toepassing op het gebied.
- Liggen er zoekzones op de mogelijk te ontginnen zones? Indien ja, is invulling van deze zoekzones nog mogelijk na ontginning?
- Het verwijderen van actuele natuurwaarden betekent een belangrijk verlies in rijpingstijd die de aanwezige natuur nodig heeft gehad om tot de actuele situatie te komen. Het ontwikkelen van nieuwe natuur (én de ontginning) heeft daarenboven terug een grote tijdsperiode nodig. Deze afwegingen dienen meegenomen te worden in de effectbespreking voor fauna en flora (verlies habitat, leefgebied soorten, ecologische “val” in de tijd, enz.).
- Een ontginningssite buiten de perimeter van het industrieterrein creëert een nieuwe (tijdelijke) enclave binnen de grote natuurkern van het Nationaal Park. Wat is de invloed van deze enclave op het geheel van het Nationaal Park?
- De doelstelling van het complex project bestaat uit een toename van de natuurwaarden in het Nationaal Park Hoge Kempen. Dit betekent dat ook elk tijdelijk verlies door ontginning moet geëvalueerd worden als onderdeel van het alternatievenonderzoek bij ontginningsscenario's.

Met betrekking tot de discipline Mens:

- Vanuit de inspraak waren er diverse reacties omtrent hinderaspecten zoals geluidshinder, stofhinder, effecten op woonkwaliteit als gevolg van de ontginning in de buurt van bewoning. Deze elementen komen aan bod in de discipline “mens” zoals beschreven in de AON. Ook de effecten op mobiliteit zullen, zoals aangegeven in de AON, in deze discipline beschreven worden. Hierbij zal uiteraard rekening gehouden worden met onder andere de ontsluiting en een toename van het vrachttransport als gevolg van de ontginning en de effecten hiervan op het wegennet, in de omgeving van woonwijken en met specifieke aandacht naar zwakke weggebruikers. Ook de effecten op recreatieve en functionele fietsen/of wandelroutes zullen algemeen beschreven worden.
- Het afschaffen van de N763 is onderdeel van een bouwsteen die opgenomen is bij alternatief 4. Indien deze bouwsteenlocatie ontgonnen zou worden zal de N763 afgegraven moeten worden. Het voorstel vanuit de AON is om na ontginning deze weg niet meer terug aan te leggen en enkel een fietspad op deze locatie te behouden. De effecten op mobiliteit van dit onderdeel dienen duidelijk (afzonderlijk) aan bod te komen. De keuze om de N763 permanent af te schaffen en al dan niet in te richten als fietspad staan in principe los van een ontginning in het gebied.

Met betrekking tot de discipline Klimaat:

- Voor de discipline klimaat zal er op een globale wijze getoetst worden wat de impact van het project kan zijn op de klimaatdoelstelling en andersom zal aangegeven worden hoe de verandering van het klimaat een impact kan uitoefenen op het project.

5. Overige bepalingen

Het MER zal opgave doen van de leemten in de kennis die tijdens het uitvoeren van het milieueffectenonderzoek werden vastgesteld. Deze leemten kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op de concrete inrichting van het plangebied, maar kunnen tevens betrekking hebben op de gebruikte methode en het inzicht in het milieueffectenonderzoek. Het MER zal aangeven hoe met deze leemten is omgegaan en hoe zij kunnen doorwerken in de verdere besluitvorming.

In het MER zal per discipline aangegeven worden of er eventueel opvolgingsmaatregelen voor te stellen zijn die vanuit de leemten in de kennis noodzakelijk worden geacht of die nodig zijn in functie van de aanpak en inhoud voor de vervolgpcedure en besluitvorming.

In het MER wordt een discipline-overschrijdende, samenvatting opgenomen over de verwachte gevolgen voor het milieu en hoe en in welke mate de voorgestelde maatregelen deze kunnen voorkomen of milderen. De milderende maatregelen zullen in één overzichtelijke tabel opgelijst worden. De milderende maatregelen die voorgesteld zijn vanuit verschillende disciplines zullen discipline-overschrijdend t.o.v. elkaar afgewogen worden. Bij de milderende maatregelen dient aangegeven te worden waar deze zullen/kunnen doorwerken.

De niet-technische samenvatting zal een afzonderlijk leesbaar deel van het rapport vormen dat de essentie van de overige delen beknopt en correct weergeeft. De tekst moet zodanig geschreven zijn dat hij begrijpelijk is voor een gemiddelde lezer.

6. Goedkeuring van de opstellers van het MER

Zoals voorgesteld in de AON worden volgende disciplines in het MER opgesteld door een erkend MER-deskundige: bodem, water, klimaat, biodiversiteit en landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie. Het in de AON voorgestelde team van opstellers van het MER wordt goedgekeurd.

Liesl Vanautgaerden
Projectmanager
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en –projecten
Directie Gebiedsontwikkeling